

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie wprowadza zmianę w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 września 2018 r. w sprawie wysokości minimalnego miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego dla profesora w uczelni publicznej (Dz. U. poz. 1838), zwanym dalej „nowelizowanym rozporządzeniem”, które zostało wydane na podstawie art. 137 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”.

Zgodnie z upoważnieniem minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, zwany dalej „ministrem”, określa, w drodze rozporządzenia, wysokość minimalnego miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego dla profesora w uczelni publicznej, zwanego dalej „wynagrodzeniem profesora”.

Nowelizowanym rozporządzeniem minister, mając na uwadze wymagania kwalifikacyjne stawiane osobom zatrudnianym na stanowisku profesora, określił wysokość wynagrodzenia profesora na poziomie 6410,00 zł. Ustalona nowelizowanym rozporządzeniem wysokość wynagrodzenia profesora obowiązuje od dnia 1 października 2018 r.

Aktualnie, w związku z wysoką inflacją oraz rosnącymi kosztami życia i utrzymania, a także odnotowywanym w ostatnich latach znacznym wzrostem wynagrodzeń w gospodarce narodowej, do Ministerstwa Edukacji i Nauki są kierowane liczne wystąpienia ze strony środowiska akademickiego i związków zawodowych, dotyczące konieczności podwyższenia wysokości wynagrodzenia profesora. Środowisko akademickie wskazuje, że niezmienniany od roku 2018 poziom wynagrodzenia profesora przekłada się na obniżoną konkurencyjność uczelni i jednostek naukowych Polskiej Akademii Nauk na rynku pracy, co z kolei powoduje w nich braki kadrowe.

W związku z powyższym za celowe uznano podwyższenie wysokości wynagrodzenia profesora z kwoty 6410,00 zł do kwoty 7210,00 zł, co stanowi wzrost o ok. 12,5% w stosunku do obecnie obowiązującej wysokości tego wynagrodzenia.

Warto przy tym podkreślić, że projektowane rozporządzenie określa wyłącznie minimalną wysokość wynagrodzenia zasadniczego profesora. Faktyczną wysokość wynagrodzenia kształtują natomiast uczelnie publiczne indywidualnie w odniesieniu do każdego pracownika, z uwzględnieniem posiadanych zasobów finansowych.

Jednocześnie należy wskazać, że wraz ze wzrostem wynagrodzenia profesora wzrosną również wynagrodzenia i świadczenia przysługujące innym osobom, których wysokość jest

relacjonowana do wysokości wynagrodzenia profesora, tj. wynagrodzenia zasadnicze nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelniach publicznych na stanowiskach innych niż profesor oraz inne wynagrodzenia i świadczenia w systemie szkolnictwa wyższego i nauki.

Zgodnie z przepisami ustawy wysokość wynagrodzenia profesora stanowi punkt odniesienia dla ustalania wysokości miesięcznych wynagrodzeń zasadniczych nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelniach publicznych na stanowiskach innych niż profesor. Stosownie do treści art. 137 ust. 1 ustawy wysokość miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego w uczelni publicznej dla nauczyciela akademickiego nie może być bowiem niższa niż 50% wynagrodzenia profesora, z tym że dla:

- 1) profesora uczelni – nie niższa niż 83%,
- 2) adiunkta – nie niższa niż 73%

– tego wynagrodzenia.

Z wysokością wynagrodzenia profesora są powiązane również inne wynagrodzenia i świadczenia w systemie szkolnictwa wyższego i nauki, w szczególności wysokość: łącznej miesięcznej kwoty stypendium socjalnego i stypendium rektora jaką może otrzymać student, miesięcznego wynagrodzenia członków rady uczelni, dodatku funkcyjnego pracownika uczelni publicznej, w tym rektora, wynagrodzenia w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora, stopnia doktora habilitowanego lub tytułu profesora oraz członków komisji habilitacyjnych, miesięcznego stypendium doktoranckiego oraz miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego pracownika naukowego w jednostce naukowej Polskiej Akademii Nauk.

Projektowana wysokość wynagrodzenia profesora, tj. 7210,00 zł wynika z limitów wydatków przyjętych w toku prac nad ustawą budżetową na rok 2023.

Proponuje się, aby projektowane rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 stycznia 2023 r.

Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) w uzasadnionych przypadkach akty normatywne mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż czternaście dni, a jeżeli ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego i zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie, dniem wejścia w życie może być dzień ogłoszenia tego aktu w dzienniku urzędowym. Proponowany termin wejścia w życie rozporządzenia, niezapewniający czternastodniowego *vacatio legis*, jest uzasadniony potrzebą jak najszybszego wprowadzenia projektowanej zmiany wysokości wynagrodzenia profesora, co działa na korzyść nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelniach publicznych oraz innych osób w systemie szkolnictwa wyższego i nauki, których wynagrodzenia lub świadczenia są ustalane w relacji do wynagrodzenia

profesora. Proponowane rozwiązanie dotyczące terminu wejścia w życie projektowanego rozporządzenia jest dopuszczalne z punktu widzenia zasad demokratycznego państwa prawnego i uzasadnione interesem adresatów zawartych w nim norm prawnych.

Jednocześnie należy wskazać, że nie ma możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do projektowanego rozporządzenia środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

Projektowane rozporządzenie nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projektowane rozporządzenie nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projektowane rozporządzenie nie dotyczy majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej.

Projektowane rozporządzenie nie wpływa na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Projektowane rozporządzenie nie podlega ocenie w zakresie oceny skutków regulacji w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348).

Projektowane rozporządzenie nie jest sprzeczne z prawem Unii Europejskiej.